

Demšarjev Vrenko zunaj službe – a nikoli brez primera

Avgust Demšar
Vrelec življenja
Založba Pivec, 2025

✍ **Gašper Stražišar**

Avgust Demšar se je s serijo kriminalnih romanov o inšpektorju Vrenku uveljavil kot eno najprepoznavnejših imen sodobne slovenske kriminalke. Njegova dela so znana po premišljenih zapletih, realistično začrtanih likih in izraziti prostorski umeščenosti, ki pogosto postane enakovreden soigralec zgodbe. V najnovejšem romanu *Vrelec življenja*, ki nosi podnaslov *Martin Vrenko v zdravilišču*, Demšar preizkuša formo klasične whodunit kriminalke v zaprtem okolju, hkrati pa v ospredje postavi eksistencialno razsežnost staranja, telesne ranljivosti in družbene otopelosti.

Zgodba je umeščena v zdravilišče, kamor se Vrenko zateče na rehabilitacijo po poškodbi, pridobljeni v prejšnjem delu serije. Bralcu poznani inšpektor se zdi tokrat iztrgan iz običajnega kriminalističnega okolja – brez pooblastil, brez sodelavcev, brez primera. A rutina zdraviliškega vsakdana z značilnimi osebkami – opravljivima gostjama Majdo in Nado, dominantnim podjetnikom Majcnom, zadržanim bogatašem Orehom in psihološko napetimi odnosi – se hitro prelevi v mikrozgodbo o patologijah sodobne družbe. Kajti Vrenko je morda lahko odsoten v službi – a nikoli brez primera. Njegov sum, da ena od smrti ni povsem naravna, se napaja iz njegovega izostrenega občutka za atmosfero in detajl. Zdravilišče se zanj spremeni v novo prizorišče preiskave, pri čemer ne išče le krivca, temveč razkriva mehanizme zlorabe, ignorance in čustvene manipulacije.

Demšar gradi napetost z izjemno natančnostjo, zvest žanrskim zahtevam, a hkrati dopušča počasno razvijanje vzdušja. V tem je eden od ključnih presežkov romana, saj *Vrelec življenja* ni zgolj kriminalka, temveč tudi roman o staranju, osamljenosti in bolečem prehajanju telesne zanesljivosti v krhkost. Vrenkovo opazovanje drugih postane obenem opazovanje lastne eksistence. Roman je zato močno notranje obarvan in človeško resničen – in več kot pravi korak za inšpektorja, ki tako ni postal repeticija samega sebe, kot se v kriminalnih serijah pogosto zgodi.

Kljub temu pa Demšarjeva odločitev, da kriminalni zaplet umesti dokaj pozno v roman, prinese določene omejitve. Zasnutek zločina in njegova razrešitev sta strukturirana bolj rahlo kot v nekaterih prejšnjih delih serije. Namesto premišljenega preiskovalnega loka roman temelji na razpoložljivih prehodih, etičnih dvomih in psiholoških opazkah – kar bo bralcu z

Demšar gradi napetost z izjemno natančnostjo, zvest žanrskim zahtevam, a hkrati dopušča počasno razvijanje vzdušja. V tem je tudi eden od ključnih presežkov romana.

literarnimi ambicijami blizu, tistim, ki v ospredje postavljajo samo kriminalno intrigo, pa morda nekoliko premalo napeto ali ciljno usmerjeno.

Prav tako roman niha v tempu: dolgi opisi zdraviliškega ritma, terapevtskih postopkov in obrokov, ki delujejo kot ponavljajoči se obredi, ustvarjajo atmosfero otopelosti in počasnega razkrajanja vsakdana. To je literarno učinkovito, a lahko zavre pričakovanja bralca, ki pričakuje klasično detektivko z bolj odločnim napredovanjem. Občasno se zatika tudi v dialogih. Nekateri so razvlečeni, drugod se zazna prekomerna razlagalnost dogajanja, kar bralca pri branju le upočasni.

Zato pa roman izstopa po izrisu likov, ki so tokrat eni bolj dovršenih, prepričljivih in večplastnih likov v seriji o inšpektorju Vrenku. Jezik romana je zadržan, opazovalen in mestoma ironičen. Posebna odlika je raba motiva sudokujev – ne le kot prostočasne dejavnosti, temveč kot model mišljenja, strukturiranja sveta, ki je vse manj predvidljiv. Demšar s tem motivom preplete misel o redu in kaosu – o nujni, da v razpokani realnosti iščemo vzorce, pa čeprav jih ni vedno mogoče razvozlati.

Vrelec življenja je roman, ki presega meje žanra, a mu hkrati ostaja zvest. Je pripoved o zločinu – toda tudi o tem, kaj pomeni opazovati, preživeti, prepoznati tišino kot obliko nasilja. Vrenko tukaj ni več zgolj inšpektor, temveč tihi kronist sveta, ki počasi pozablja, kako se imenuje pravica. Vsekakor pa vsi, ki ste Vrenkovi zvesti spremljevalci že od njegovega nastanka, zagotovo ne boste razočarani. ✕